

Čtení na pokračování,
část čtvrtá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola V - pokračování

Neuplynuly ani dva a půl měsíce od té doby, co diákon přinesl Nektariovi onen strašný dopis, když přišla další dvě psaní.

Poslední dva měsíce pomohly našťestí Nektariovi nejen zažívat, ale i vyrovnávat se s lidským utrpením, neboť se blíže setkal se zhoubnými šípy, které ten zlý - ďábel posílá na ty, jež si chtějí zachovat víru v Pána až do konce bitvy.

Již bez počáteční úzkosti se Nektarios zhluboka nadechl a začal číst první dopis:

Metropolitovi pentapolskému, Nektariovi (Kephalas), který byl dekretem ze dne 3. května 1890 propuštěn ze služeb správy patriarchátu v Káhiře, stejně jako z pozice zástupce a tajemníka patriarchátu, bylo povoleno, pokud si bude přát, pobývat v budově patriarchátu, stravovat se tam a sloužit služby bude-li požádán pravoslavnými křesťany. Od té doby se však ukázala velká potřeba úřadu tajemníka a důvěrníka patriarchátu, který byl již vybrán. Tento úřad se tedy domnívá, že rezidence pro Jeho Eminenci v Egyptě se stala nadbytečnou, a proto se dle rozhodnutí patriarchátu Jeho Eminence žádá, aby se okamžitě odstěhovala z patriarchátu a odešla, kamkoliv si vybere. Tímto je mu vydán příložený patriarchův propustný list stejně jako finance na nutné cestovní náklady v hodnotě jednoho tisíce franků. Současně se mu dává na vědomí, že všechny jeho účty byly plně zaplacený, a že obdržel veškeré platy za dobu odpovídající, a že tudíž neexistují žádné pohledávky, které by měl platit nebo které by měly být vyplaceny jemu ze strany patriaršího trůnu.

Alexandrie, 17. června 1890
+ Sofronios alexandrijský

Následoval příložený propustný list:

Jeho Svatost vydává tímto propustný list dříve vysvěcenému metropolitovi pentapolskému, panu Nektariovi Kephalas, který se pro neschopnost přizpůsobit se egyptskému podnebí stěhuje, a je mu dovoleno vykonávat kněžské povinnosti kamkoliv půjde, samozřejmě po oznámení a povolení od

místních církevních autorit. Tento propustný list se uděluje jako důkaz rozhodnutí patriarchy, aby byl použit ke svému účelu.

Alexandrie, 11. června 1890
+ Sofronios alexandrijský

Když si tyto listy dvakrát přečetl, ustrnul. Slzy bolesti a pokoření se nedaly zastavit. Vše, co bylo napsáno o mzdách, bylo nepravdivé. Od doby, co byl ustanoven metropolitou, nikdy nedostal všechny peníze, nemluvě o tom, že vše, co obdržel, rozdal chudým. Copak to církevní autority nevěděly, i když se o tom nikdy před nimi nezmínil? Jak mohou napsat takové lži?

Osušil si oči, potřásl smutně hlavou a postavil se. Přešel ke kříži, pokřížoval se a tiše před ním přemýšlel. Pak si řekl: „Ach, Vaše Svatosti, patriarcho Sofronie, nezáleží na tom, jak moc jste ublížil mé duši, vždycky Vás budu milovat. Nikdy nezapomenu, že jste při mně stál jako můj duchovní otec, dobrodinec a podporovatel a dokud budu naživu, vždy se za Vás budu modlit. Není důležité, co jste mi způsobil, necht' jsou Vaše léta dlouhá a šťastná. A pokud jde o mne, vše podle Boží vůle.“

Znovu se zahleděl na kříž a začal se modlit za patriarchu, a díky těmto pokorným vzdechům mohl Bůh poznat, že přestože dovolil, aby ho postihla taková bolest, zůstává stále Jeho věrným služebníkem a zcela Mu důvěřuje ... věděl, že jen Bůh ve své nekonečné moudrosti ví, co je pro něj nejlepší.

„Požehnaní jste, když vás budou lidé kvůli mně nenávidět, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost. Radujte se a jásejte, neboť vás čeká v nebi velká odměna, neboť stejně pronásledovali proroky, kteří byli před vámi“ (Mt, 5,1).

Kapitola V

Nektarios opouštěl Káhiru jednoho jasného, slunečného dne, dne tak typického pro počasí v této části světa. Nastoupil na loď, která ho měla odvézt do Pirea, přístavu pro město Athény. Opřený o zábradlí na palubě lodi si udělal pohodlí, rozhlížel se po křišťálově modrém moři a přemýšlel o sobě ...

Byl zvědavý, jaký osud ho čeká v Athénách. Hlavní město Řecka bylo plné cizinců jako je on. Myslel i na své bezprostřední finanční potřeby. Nikdy se nestaral o peníze, potřeboval však střechu nad hlavou a stravu, a to, co měl u sebe, stačilo stěží na pokrytí krátkodobých životních nákladů. Co se týče těch tisíce franků, které mu patriarcha přidělil coby cestovní náklady ... „No,“ uvažoval, „těmi jsem musel zaplatit dluhy tiskaři, který připravoval mé teologické texty.“

Nektaria propustili a měl příliš málo peněz na to, aby se cítil v cizím městě bezpečný, nicméně pamatoval na Písmo, kde Pán Ježíš říká: „Nedělejte si tedy starosti a neříkejte, do čeho se obléknete? Vždyť o to se starají pohané, váš nebeský otec ví, co potřebujete. Ale hledejte nejprve boží království a jeho spravedlnost a vše ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si starosti o zítřek, vždyť zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost svých vlastních trápení.“ (Mt 6,31-34). To mu umožňovalo setrvat v pokoji vůči sobě i celé své situaci.

Povzdechl si, když přemýšlel o pomluvách a bezpráví, jež se vůči němu dopustilo duchovenstvo v Alexandrii. Vzápětí si však připomněl lidi z jeho komunitě v Káhiře. Ty milované a půvabné, jejichž spontánní a nesobecká láska k němu byla laskavě vyjádřena v alexandrijských novinách, které vytiskly jejich dopis s více než devítistý podpisy krajanů. Dopis měl název: „Dopis řecké komunity v Káhiře“ a pro Nektaria, který si kopii ponechal ve své kapse, znamenal paprsek slunce ze zamračeného nebe. Kdykoliv přišel temný den, vytáhl jej z kapsy, opatrně rozložil jemný papír, a před tím, než jej začal číst, požádal Pána za odpuštění všech svých hříchů:

Jeho Svatosti, panu Nektariovi, metropolitovi pentapolskému, píšeme tento dopis.

Vaše Svatosti,

Vaše rozhodnutí odejít z Egypta se nás hluboce dotklo a rozesmutnilo nás. Vás odchod považujeme za nenahraditelnou ztrátu nejen proto, že církev v Alexandrii tak přichází o jednoho ze svých nejproslulejších hierarchů, ale i protože naše pravoslavná obec ztrácí duchovního, který se velmi dotkl našich životů svými přátelskými úmysly a stálým usilováním o dobro ...

Mnohá dobrodiní pro všechny věřící, třeba výzdoba patriarchálního chrámu a četné spisy, které jste s láskou připravoval kvůli duchovnímu zdokonalení dalších křesťanů, jsou pouze dvěma příklady ušlechtilých úmyslů Vašeho laskavého srdce, srdce, které se stalo tak velkým jako samotná křesťanská láska.

Vážíme si Vás ...

Jakkoliv krásný tento dopis byl, přesto paradoxně nemohl pomoci, pouze zjemnit situace. Mnozí z komunity si skutečně mysleli, že se rozhodl odejít a opustil je. Jak by si mohli myslet něco jiného, i když ... Jak by mohli věřit, že Nektarios, začínající jako nikdo a vystoupivší poté k tak vysoké církevní pozici, byl vyzván sestoupit dolů tím stejným patriarchou, který mu jako první k této pozici dopomohl? Nektarios to pocíťoval jako největší pád svého života a velmi ho to bolelo. Je pravda, přemýšlel, že lidé padají z bohatství i postavení tohoto světa, ale jak těžké je přijmout pád z pozice, v níž se slouží Pánu. Jeho církvi a jeho lidem.

Ještě stále si neuměl představit, jak těžkým se může stát kříž, který musel nést, ale kvůli tomu, co se dosud stalo, odmítal ztratit odvalu, a v síle, o niž se modlil, vstal a bez stížností šel dál. A právě to ho připravovalo na vše, co jej teprve čekalo.

Kapitola VII

Nektarios se odtrhnul od svých myšlenek i fascinace modrým mořem, a rozhodl se sestoupit dolů do hlavní kajuty. Ale atmosféra tam byla tíživá a on cítil, že potřebuje vzduch, vstal proto, požádal o venkovní křeslo a vyšel na nižší palubu. Naštěstí tam nebylo mnoho lidí, protože většina z nich, zejména Řekové a jiní Evropané, se nechali bavit italským kouzelníkem, který vystupoval v hlavním sále. Proti zvuku lodě prodírající se mořem člověk venku stěží zaslechl jejich rozpačitý smích.

Klid kolem něj ho vedl k přemýšlení. Tentokrát se však jeho myšlenky nevěnovaly současné situaci, ale spočínuly na různých etapách předchozího života. Začal přemýšlet, o čem vlastně jeho život byl, kým je, odkud vyšel a co ho přivedlo k tomu, že ve svých 43 letech cestuje do vyhnanství a na ramenou nese kříž.

Byl synem v početné, chudé rodině v Sylivrii, městě ve východní Thrákii. Narodil se jako páté z osmi dětí. Jeho otec byl dřič, který zápasil o to, aby uživil svoji rodinu. Kdykoliv našel práci, tak pracoval. A tak byl někdy rolníkem a někdy námořníkem, stejná zůstávala jen jeho skromnost.

Jeho matka, zbožná pravoslavná řecká matka, byla smutná duše. Ale i když mnoho plakávala, vždy doufala v budoucnost. A co se babičky týče, tu považoval za velmi milující ženu, a Nektariovu srdci byla nejdražší, byla tou opravdovou nezapomenutelnou babičkou.

Z Nektariových očí začaly kanout slzy, a ačkoliv je mořský vítr vysoušel, padaly vždy znovu navzdory jeho snaze pláč zastavit. Oči se považují za zrcadlo duše, a tak se skrze oči uvolňovaly Nektariovy pocity.

Sám pro sebe si šeptal: „Moje milované pravoslaví, jsi jako zotročený národ. Tisíce větrů tě šlehá a tisíce sil tě napadá, aby tě vykořenili ze země a vytrhali ze srdcí lidí. Rozhodli se udělat z tebe ztracenou vzpomínku, muzejní kus ukazující tragickou minulost, a přece veliký Pán, trojjediný Bůh, který moudře panuje z výšin, tě před nimi skryl v nenápadném koutku, jako květinku pod kamenem, a umožnil ti udržet se v několika prostých, zbožných a pokorných duších. Ano, stále žiješ a jsem si jist, že budeš žít navěky. Vždyť ukazuješ cestu, která vede k branám věčnosti pro všechny, kdo hledají.“